

**PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS  
 2020–2022 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

|               |                                                                                                 |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Misija</b> | Tvarkyti rajono viešuosius reikalus, siekiant kuo geriau patenkinti rajono gyventojų poreikius. |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|

| <b>Situacijos analizė</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |      |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| <b>Išorės aplinkos analizė</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |      |      |      |
| <p><b>Politiniai-teisiniai veiksniai.</b><br/>                     Savivaldybė, organizuodama veiklą, privalo atsižvelgti į savivaldybėms tiesioginių ir netiesioginių poveikį turinčius Europos Sąjungos (toliau – ES) privalomojo pobūdžio teisės aktus – direktyvas, reglamentus, sprendimus ir rekomendacinio pobūdžio dokumentus – rekomendacijas, gaires, strategijas.<br/>                     Norminiai teisės aktai, kuriais savo veikloje vadovaujasi Panevėžio rajono savivaldybė, yra Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas. Savivaldybės finansų planavimo klausimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas ir kiti teisės aktai.<br/>                     Planuodama veiklą, Panevėžio rajono savivaldybė privalo įvertinti šiuos dokumentus: Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 „Dėl Valstybės ilgalaikės strategijos“; Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“; Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“.</p> |      |      |      |
| <p><b>Ekonominiai veiksniai.</b><br/>                     Lietuvos bendrojo vidaus produkto augimas keletą metų buvo vienas iš didžiausių ES šalyse.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |      |      |      |
| <b>1 lentelė. 2020–2022 m. prognozuojami makroekonominiai rodikliai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |      |      |
| Rodiklis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 2020 | 2021 | 2022 |
| Bendrojo vidaus produkto (BVP) palyginamosiomis kainomis pokytis, procentais                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 2,4  | 2,3  | 2,3  |
| Nedarbo lygis, proc. (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžtį)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 5,9  | 5,9  | 5,9  |
| Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis, proc.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 7,4  | 5,8  | 5,5  |
| <i>Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prognozė</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |      |      |
| <p><b>Europos Sąjungos parama</b><br/>                     2014–2020 m. ES Sanglaudos politikos tikslams įgyvendinti Lietuvai skirta 6,82 mlrd. eurų iš ES struktūrinių fondų, iš jų Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui – apie 113,8 mln. eurų. Lietuvoje 2014–2020 m. finansiniu laikotarpiu didelį dėmesį numatoma skirti į aukštą pridėtinę vertę orientuotai ekonomikai. Apie 10 proc. planuojama skirti moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |      |      |

inovacijoms skatinti, apie 8 proc. – smulkioms ir vidutinėms įmonėms skatinti. Tikimasi, kad investicijos į technologinę plėtrą bei inovacijų skatinimą prisidės prie sąlygų vietinėms ir užsienio investicijoms pritraukti pagerinimo, didins konkurencingumą ir sudarys prielaidas spartesniam ekonomikos augimui. Taip pat labai svarbios yra investicijos į energetinio efektyvumo bei atsinaujinančios energetikos sritis, kurioms numatoma skirti apie 14 proc. 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų lėšų.

Veiksmų programoje numatyti šie investicijų prioritetai:

- Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas;
- Informacinės visuomenės skatinimas;
- Smuliojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas;
- Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas;
- Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos;
- Darniojo transporto, pagrindinių tinklų infrastruktūros skatinimas;
- Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas;
- Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu;
- Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas;
- Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas;
- Techninė parama.

2014–2020 m. numatomos tokios naujos iniciatyvos: integruotos teritorinės investicijos, bendruomenių inicijuojama vietos plėtra, taip pat bus remiamos tvarios miestų plėtros priemonės. Tvarios miesto plėtros priemonėms įgyvendinti nacionaliniu lygmeniu bus skiriama mažiausiai 5 proc. ERPF lėšų.

Vienas iš pagrindinių dokumentų, kurio pagrindu Lietuvoje parengti 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos programavimo dokumentai (Partnerystės sutartis ir veiksmų programa), yra 2014–2020 m. nacionalinės pažangos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“.

Pagal Lietuvos partnerystės sutartį parengtos ir patvirtintos trys veiksmų programos: 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programa, Lietuvos 2014–2020 m. kaimo plėtros programa ir Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programa.

### Investicijos

Tiesioginių užsienio investicijų (TUI) srautas Lietuvoje 2019 m. antrąjį ketvirtį sudarė 419,2 mln. Eur, palyginti su 2018 m. atitinkamu laikotarpiu, jis išaugo 3,1 karto. Didžiausi investicijų srautai teko Estijos (189,5 mln. Eur), Suomijos (73,1 mln. Eur) ir Prancūzijos (64,7 mln. Eur) investuotojams, o didžiausi neigiami srautai fiksuoti Jungtinės Karalystės (-45,5 mln. Eur), Lenkijos (-42,5 mln. Eur) ir Kipro (-39,1 mln. Eur) kapitalo įmonėse. Pagal veiklas didžiausi srautai teko profesinės, mokslinės ir techninės veiklos (112,9 mln. Eur), didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (107,6 mln. Eur) įmonėms, o didžiausi neigiami srautai užfiksuoti apdirbamosios gamybos įmonėse (-86,8 mln. Eur). TUI pajamos, tenkančios nerezidentams, 2019 m. antrąjį ketvirtį, palyginti su 2018 m. atitinkamu ketvirčiu, padidėjo 18,3 proc. ir sudarė 636,7 mln. Eur. Didžiausią TUI pajamų dalį sudarė išmokėti dividendai. Sukauptosios TUI Lietuvoje 2019 m. birželio 30 d. sudarė 17,4 mlrd. Eur, arba 37,2 proc. BVP. Vienam šalies gyventojui vidutiniškai teko 6 238 Eur TUI (2018 m. birželio 30 d. – 5 940 Eur). Didžiausios sukauptos investicijos Lietuvoje susijusios su Švedijos (3 mlrd. Eur), Estijos (2,8 mlrd. Eur) ir Nyderlandų (2,5 mlrd. Eur) investuotojais.

Lietuvos tiesioginių investicijų (TI) srautas užsienyje 2019 m. antrąjį ketvirtį sudarė 44,3 mln. Eur. Didžiausi investicijų srautai fiksuoti Maltoje (38 mln. Eur), Baltarusijoje (9 mln. Eur) ir Latvijoje (7,6 mln. Eur). Tai nulėmė išaugusios investicijos į profesinės, mokslinės ir techninės veiklos įmones (44,8 mln. Eur). TI pajamos, Lietuvos investuotojų uždirbtos užsienyje, 2019 m. antrąjį ketvirtį sudarė 50 mln. Eur – didžiausia pajamų dalis teko dividendams (30,9 mln. Eur). Lietuvos sukauptosios TI užsienyje 2019 m. birželio 30 d. sudarė 4,1 mlrd. Eur, Lietuvos TI į ES valstybes nares sudarė 88,9, į

euro zonos šalis – 70,5 proc. visų Lietuvos TI užsienyje.

Panevėžio rajone šalia Ramygalos esančios 12,4 ha valstybinės žemės paverstos pramonei tinkamais sklypais su visa reikiama infrastruktūra. Šie sklypai 2015 m. išnuomoti ūkio subjektams 80 metų laikotarpiui, ir ateityje tikimasi naujų darbo vietų įkūrimo.

#### Verslas, pramonė

Svarbiausios pramonės produkcijos rūšys: medienos ir baldų gamyba, mėsos, duonos ir pyrago gaminių gamyba. Rajone veikia tokios didelės ir žinomos įmonės kaip „Linas Agro Group“, „Palink“, A. Povilausko įmonė „Kadex“, UAB „Raguvos baldai“ ir ko, žuvies perdirbimo įmonė „Grundalas“, AB „Dembavos medelynai“, popieriaus ir jo gaminių įmonė UAB „Eseira“, dailiosios keramikos gaminių gamintoja „Midenė“, čiužinių gamybos bendrovė „Dominari“.

#### Žemės ūkis

Panevėžio rajone prioritetinės žemės ūkio veiklos šakos yra javų, rapsų auginimas. Rajone įregistruoti 1 768 ūkininkų ūkiai ir veikia daugiau nei 48 žemės ūkio įmonės, stambiausios iš jų yra UAB „Krekenava“, Panevėžio rajono Žibartonių žemės ūkio bendrovė, Panevėžio rajono Aukštadvario žemės ūkio bendrovė, Panevėžio rajono Ėriškių žemės ūkio bendrovė ir Panevėžio rajono žemės ūkio bendrovė „Jotainiai“. Nors augalininkystė – didžiausias rajono ūkininkų pajamų šaltinis, rajone užauginama daug bulvių, vaisių, uogų, plėtojama ekologinė žemdirbystė ir bitininkystė. Rajone plėtojamos ir netradicinės ūkio šakos: sraigių, danielių, taurių elnių ir alpakų auginimas, yra vaistažolių augintojų.

#### Turizmas

Kasmet Panevėžio rajone atsiranda naujų, turizmui pritaikytų objektų. Savivaldybė ir VšĮ Panevėžio plėtros agentūra teikia informaciją turistams ir visuomenei apie lankytinus objektus, pramogines veiklas. Populiariausios lankytinos vietos Panevėžio rajone: Krekenavos regioninis parkas, Krekenavos regioninio parko lankytojų centras (Dobrovolės k. 2), Pojūčių takas (Dobrovolės k. 2), Pašilių stumbrynai (Girelės viensėdis), Girinio takas, Bistrampolio dvaras (Kučių k.), Panevėžio alpakų ūkis (Medikonių k.), Upytės tradicinių amatų centras (Upytės k.), K. Sakalausko senienų muziejus (Piniavos k.), Eglutės žaisliukų muziejus (Miežiškių mstl.), „Mėnulio akmenys“ parkas (Leonardavo k.), Siaurojo geležinkelio kompleksas, Mikėnų vėjo malūnas, Puziniškio dvaro sodyba ir daugelis kitų objektų, pritaikytų lankymui bei turizmui.

Parengtas maršrutas per Panevėžio kraštą Šv. Jokūbo keliu (Pajstrys–Panevėžys–Staniūnų (Kaizerlingo) miškas–Velžys–Miežiškiai).

Šiuo metu rajone yra 445 kultūros paveldo objektai, iš kurių 82 objektams suteiktas nacionalinio reikšmingumo lygmuo, 133 objektai yra regioninės reikšmės ir 99 objektams suteiktas vietinio reikšmingumo lygmuo. Kultūros paveldo objektai skirstomi į 31 kompleksą, 2 vietas ir 190 pavienių objektų, 95 iš jų yra saugomi valstybės, 22 turi paminklo statusą, 300 įrašyti į kultūros paveldo registrą, 26 kultūros paveldo objektams apsauga panaikinta. Rajone yra 190 kultūros paveldui priklausantys statiniai, 121 vieta ir 53 kiti nekilnojamieji daiktai.

#### Jaunimas

Panevėžio rajone veikia Ramygalos kultūros centro padalinys Atviras jaunimo centras (AJC), įkurtas 2015 m. pabaigoje. Atviras jaunimo centras – saugi ir atvira jaunimo traukos ir prasmingos savirealizacijos vieta, skirta tiek motyvuotam, tiek mažiau galimybių turinčiam jaunimui nuo 14 iki 29 metų. AJC sudaromos sąlygos jauniems žmonėms patenkinti savo poreikius, praleisti laisvalaikį. Už veiklos įgyvendinimą tiesiogiai atsakingi 2 jaunimo darbuotojai, kurie savo kompetencijas tobulina mokymuose ir seminaruose. Vidutinis unikaliųjų lankytojų skaičius AJC per metus – 248.

Panevėžio rajono Šilagalio kultūros centre veikia atvira jaunimo erdvė „Spiečius“, patalpos pritaikytos atvirajam darbui su jaunimu vykdyti. Erdvėje dirba 1 jaunimo darbuotojas.

#### Susisiekimai

Panevėžio rajono teritoriją šiaurės–pietų kryptimi kerta I transeuropinis transporto koridorius „Via Baltica“. A2 (E272) automagistralė Vilnius–Panevėžys – geras ir greitas susisiekimas su Lietuvos sostine Vilniumi. A9 (E272) kelias Panevėžys–Šiauliai yra jungtis ne tik su Šiaulių apskritimi, bet ir tiesioginė jungtis su Pajūrio regionu ir Klaipėdos uostu. Panevėžio rajone rytų–vakarų transporto koridorius 122 Daugpilis–Rokiškis–Panevėžys, jungiantis trijų rajonų savivaldybių centrus ir Latvijos miestą Daugpilį, neturi tiesioginio ryšio su Panevėžio aplinkkelio. Auga tranzitinių krovinių srautas magistraliniuose ir krašto keliuose, tačiau dabartinis transporto priemonių eismas pagrindiniuose apskrities keliuose (automobilių ir geležinkelio) santykinai nėra didelis ir turi didelį pralaidumo rezervą. Panevėžio rajone yra 1 691,25 km vietinės reikšmės kelių ir gatvių, iš jų asfaltuotų – 347,45 km, žvyruotų – 1 131,97 km, gruntelių – 211,83 km. Jų eksploatacija brangiai kainuoja, be to, tam tikrais metų laikotarpiais jie tampa sunkiai išvažiuojami, nesaugūs, transporto sukeltos dulkės didina aplinkos oro taršą. Aktuali eismo saugumo problema.

Nacionalinėje susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253 „Dėl Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos patvirtinimo“, numatyta plėtoti ir modernizuoti transeuropinės, valstybinės ir vietinės reikšmės kelių transporto infrastruktūrą (modernizuoti automagistrales, gerinti jungimąsi su tarptautiniais koridoriais, toliau rekonstruoti krašto ir rajoninius kelius, plėtoti miestų ir miestelių aplinkkelius, diegti eismo saugos ir aplinkosaugos priemones).

Panevėžio mieste ir jo priemiesčiuose gerai išplėtotas dviračių takų tinklas – nenutrūkstamai galima dviračiu važiuoti iš miesto iki pagrindinių sodų bendrijų, poilsio zonų, magistralinių kelių. Rajone įrengti pėsčiųjų ir dviračių takai į Berčiūnų, Bernatonių, Vaivadų, Velžio, Paliūniškio k.

#### Inžinerinė infrastruktūra

Vandenvietėse išgaunamo vandens kokybė gera bakteriologiniu požiūriu, bet turi padidėjusį geležies kiekį, todėl geros kokybės vanduo tiekiamas tik ten, kur yra nugeležinimo įrenginiai (vandens gerinimo įrenginiai yra Velžio, Liūdynės, Šilų, Raguvo, Naujarodžių, Užunevėžio, Katinų, Berniūnų, Daniūnų, Liberiškio, Mikėnų, Nevėžio, Smilgių, Vadoklių, Trakiškio, Upytės, Ėriškių, Žibartonių, Bernatonių, Sujetų, Vaišvilčių I ir Bernatonių vandenvietėse).

Dalis Panevėžio rajono gyventojų yra prisijungę prie centralizuoto buitinių nuotekų tinklo. Panevėžio rajone dalis nuotekų tinklų yra fiziškai pasenę. Rajone nemažai kaimų, individualių gyvenamųjų namų kvartalų, kuriuose visiškai nėra buitinių nuotekų surinkimo tinklų bei nuotekų valymo įrenginių.

Daliai Panevėžio rajono daugiabučių namų centralizuotai tiekama šiluma. Panevėžio rajone dalis šilumos tinklų renovuota, kita dalis yra fiziškai ir morališkai pasenusi. Šilumos gamybai naudojamos gamtinės dujos, kietasis kuras (malkos, medienos granulės). Dalis šilumos gamybos katilų yra fiziškai ir morališkai nusidėvėję. Tinkamai nereguliuojant šilumos gamybos proceso didėja aplinkos oro tarša ir neefektyviai išnaudojama pagaminta šiluma.

Lietaus nuotekų sistema Panevėžio rajone išplėtotą nepakankamai. Dabartinės sistemos vamzdinai neremontuoti. Dažnai nevalytos nuotekos išleidžiamos į atvirus vandens telkinius. Lietaus nuotekų sistema apleista.

#### Atliekų tvarkymas

Panevėžio rajono savivaldybė privalo užtikrinti, kad viešąja komunalinių atliekų tvarkymo sistema naudotųsi ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos gyventojų, kuriems toje teritorijoje priklauso nuosavybės teise nekilnojamojo turto objektai.

Nuo 2007 m. rajone pradėjus veikti regioninei atliekų tvarkymo sistemai, uždaryti ir rekultivuoti visi rajono teritorijoje buvę sąvartynai, neatitinkantys aplinkos apsaugos reikalavimų. Atliekų tvarkymą regione organizuoja Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras (PRATC), savivaldybės bei atliekų tvarkytojai. Savivaldybės teritorijoje surinktos ir netinkamos naudoti atliekos šalinamos regioniniame sąvartyne, kurį eksploatuoja regioninio sąvartyno operatorius. Panevėžio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą administruoja PRATC.

Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje įvesta vietinė rinkliava už komunalinių atliekų

tvarkymą, savivaldybės sukurta komunalinių atliekų tvarkymo sistema turi galimybes naudotis visi fiziniai ir juridiniai asmenys.

Rajone taikomas konteinerinis atliekų surinkimo būdas, gyventojai skatinami rūšiuoti buityje susidarančias atliekas. Šiam tikslui įgyvendinti didesnėse gyvenvietėse pastatyti rūšiuojamų atliekų konteineriai, didinamas kolektyvinio rūšiavimo aikštelių skaičius, skatinamas individualus bioskaidžių atliekų kompostavimas vietoje, gyventojai aprūpinami individualaus kompostavimo konteineriais, didžiųjų atliekų priėmimui iš gyventojų Garuckų k. įrengta šių atliekų priėmimo aikštelė; žaliosios atliekos priimamos Dvarininkų ir Garuckų k. esančiose žaliųjų atliekų priėmimo aikštelėse. Atskirai surenkamos tekstilės, maisto, didžiosios ir pavojingos atliekos (akumulatoriai, liuminescencinės lempos, baterijos, elektrolitas, tepalinė alyva, dažai, lakai, elektroninė įranga) ir išvežamos utilizuoti.

### Socialiniai veiksniai

Gyventojų registro tarnybos duomenimis, 2020 m. pradžioje Panevėžio rajone gyvenamąją vietą deklaravo – 39 170 gyventojų, 2019 m. – 39 365 gyventojai, 2018 m. – 39 936, 2017 m. – 40 958, 2016 m. – 41 384, 2015 m. – 41 806, 2014 m. – 42 038 gyventojai.

Socialines paslaugas (daugiausia skalbimo) kaimiškose vietovėse teikia Panevėžio rajono neįgaliųjų draugija. Ši draugija taip pat teikia informavimo, konsultavimo, laisvalaikio užimtumo, kultūrines paslaugas.

Veikia Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras, kuris turi tris padalinius, teikia bendrąsias ir specialiąsias paslaugas (socialinės globos ir socialinės priežiūros) vaikams, socialinės rizikos šeimoms, taip pat asmenims ir šeimoms, kurie dėl neįgalumo, amžiaus, socialinių problemų negali savarankiškai pasirūpinti visaverčiu asmeniniu, šeimos gyvenimu. Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras pagal projektą „Integrali pagalba į namus Panevėžio rajone“ teikia integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) paslaugas asmens namuose.

Savivaldybės seniūnijose dirba vyriausieji specialistai socialiniam darbui bei vyriausieji socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeimomis, kurie rūpinasi įvairiomis gyventojų grupėmis ir sprendžia jų socialines problemas. Rajono gyventojų socialinių paslaugų poreikis tenkinamas tik iš dalies. Labiausiai trūksta dienos socialinės globos paslaugų neįgaliesiems asmenims bei socialinės rizikos asmenims (šeimoms).

### Švietimas

2019–2020 m. m. Panevėžio rajone veikia šios švietimo įstaigos: 7 gimnazijos, 1 progimnazija, 8 pagrindinės mokyklos, 3 mokyklos-darželiai, 6 lopšeliai-darželiai, 1 neformaliojo vaikų švietimo mokykla (Muzikos mokykla), Pedagoginė psichologinė tarnyba, Švietimo centras.

2019–2020 m. m. bendrojo ugdymo mokyklose mokosi 2 882 mokiniai, ikimokyklinio ugdymo grupes lanko 769 vaikai, priešmokyklinio ugdymo grupes lanko 233 vaikai.

2019–2020 m. m. švietimo srities veiklos prioritetai:

1. Mokymo(si) kokybė (mokymosi pasiekimai);
2. Mokyklų tinklo pertvarka.

2019–2020 m. m. švietimo srities veiklos prioritetus įgyvendina Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Švietimo centras, Pedagoginė psichologinė tarnyba, mokyklos.

### Kultūra

Panevėžio rajono savivaldybė turi pakankamai gerai išplėtotą kultūros centrų tinklą. 2019 m. Panevėžio rajone veikė 12 kultūros centrų ir 19 jų padalinių, juose 139 mėgėjų meno kolektyvai, 1 618 dalyvių, 69 studijos, būreliai, klubai, juose – 1 055 dalyviai. Kultūros centruose dirbo 176 darbuotojai, iš jų 117 kultūros ir meno darbuotojų.

Rajone yra 32 žiūrovų salės, kuriose telpa 4 640 žiūrovų, veikia 8 visuomeniniai ir 2 privatūs muziejai, 5 galerijos.

Vis didesnę indėlį į rajono kultūrinį gyvenimą įneša nevyriausybinės organizacijos, registruotos rajone – Ramygalos keramikos klubas „Savos erdvės“, VŠĮ „Gyvas Aukštaitijos kaimas“, Panevėžio rajono bendruomenės, Lietuvos varinių pučiamųjų instrumentų asociacija. Panevėžio rajono švietimo

centras bei mokyklos taip pat sėkmingai vykdo kultūrinius projektus.

2019 m. Panevėžio rajone veikė 36 bibliotekos – Panevėžio rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir 35 kaimo bibliotekos. Visos bibliotekos kompiuterizuotos. Bibliotekose be įprastinės veiklos vykdomos vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo veiklos – vyksta gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymai, mokoma naudotis planšetiniais kompiuteriais, mobiliųjų telefonų programėlėmis, gyventojai mokomi naudotis e. sveikatos, e. valdžios, e. bankininkystės ir kt. paslaugomis, teikiamos kopijavimo, spausdinimo, skenavimo ir kt. paslaugos. Įsijungus į projektą 7 rajono bibliotekose vyksta NVŠ užsiėmimai mokiniams.

Išplėstas bibliotekos paslaugų spektras. Bibliotekos padalinys Gustonių biblioteka-universalus daugiafunkcis centras sėkmingai vykdo kultūrinio švietimo, sociokultūrinės edukacijos, neformaliojo vaikų švietimo veiklas. 2020-2021 m. Gustonių biblioteka toliau vykdys projektą „Popietės Gustonių bibliotekoje-UDC, vykdant vaikų dienos centro veiklas“. Prie Žibartonių ir Linkaučių bibliotekų numatoma įkurti vaikų dienos centrus. NVŠ edukacinės veiklos vykdomos Velžio, Ramygalos, Paliūniškio, Raguvos, Piniavos, Žibartonių, Naujarodžių bibliotekose.

Pagerintos skaitytojų aptarnavimo sąlygos viešojoje bibliotekoje. Po remonto skaitytojams atverti saugyklos fondai, pertvarkytas vaikų literatūros fondas.

Viešojoje bibliotekoje įdiegta LIBIS sistema ir 11 posistemės modulių. LIBIS SAP (skaitytojų aptarnavimo posistemis) sėkmingai diegiamas rajono bibliotekose. Su elektroniniu skaitytojo bilietu nuo 2018 m. lankytojai aptarnaujami 10 bibliotekų. 2019 m. 6 bibliotekose įdiegta LIBIS SAP. 2020 m. LIBIS plėtra vyks toliau, diegiant sistemą 5 bibliotekose bei pasirengiant LIBIS programos modernizavimui. 2020–2021 m. planuojamas LIBIS programos modernizavimas ir atnaujinimas. Skaitytojai naudojami internetine knygų užsakymo, rezervavimo sistema. Veikia knygų grąžinimo savitarnos įrenginys. Bibliotekos teikia e. valdžios paslaugas, organizuojamos konsultacijos bei mokymai gyventojams teikiant deklaracijas Valstybinei mokesčių inspekcijai. 2018 m. savivaldybei pasirašius bendradarbiavimo su Nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka sutartį, rajono bibliotekose vykdomas projektas „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“, vyksta kompiuterinės įrangos atnaujinimas bei gyventojų mokymai įtraukiant kuo daugiau bendruomenių narių. Biblioteka dalyvauja įvairiuose kultūriniuose projektuose, vykdo kultūrinės, savanorystės veiklas. Veikia rajono literatūros klubas „Polėkis“.

Prie bibliotekos veikiantys Puziniškio (Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimtinės) bei Ustronės Juozo Tumo-Vaižganto ir knygnešių muziejai vykdo kultūrinę-edukacinę veiklą. Muziejuose veikia 4 edukacinės programos. Lankytojams kasmet organizuojami tradiciniai renginiai. Nuo 2018 m. muziejai įsijungė į „Kultūros paso“ projektą mokiniams.

### Sportas

Panevėžio rajone veikia 18 sporto klubų, kuriuose sportuoja 400 gyventojų. Seniūnijose sporto renginių organizavimu, gyventojų sporto užimtumu rūpinasi 13 sporto metodininkų. Daugiausia naudojamos mokyklų sporto bazės.

Rajone yra 10 sporto aikštynų, 16 sporto salių, 21 krepšinio, 9 tinklinio aikštelės, 6 futbolo aikštės, 1 kartodromas, 5 universalios daugiafunkcės aikštelės. Sporto salių neturi Karsakiškio Strazdelio, Miežiškių, Žibartonių pagrindinės mokyklos.

### Būstas

Panevėžio rajono savivaldybės asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašuose 2020 m. sausio 1 d. buvo 107 asmenys (šeimos).

2019 m. išnuomota 13 socialinių būstų pagal sąrašus: 4 – šeimoms, auginančioms tris ir daugiau vaikų (įvaikių); 3 – asmenims (šeimoms) iš bendrojo sąrašo, 3 – šeimoms iš jaunų šeimų sąrašo,

2 – šeimai, iš neįgaliųjų asmenų ir šeimų, kuriose yra neįgalūs asmenys, sąrašo, 1 – šeimai iš socialinio būsto nuomininkų, turinčių teisę į būsto sąlygų pagerinimą, sąrašo. 7 šeimoms vienerių metų laikotarpiui išnuomoti savivaldybės laikinieji būstai. 1 šeimai pakeistas savivaldybės būstas. Septynių asmenų šeimai, neįrašyti į sąrašus, išnuomotas socialinis būstas išimties tvarka.

Nuo 2015 m. lapkričio mėn. įgyvendinamas projektas „Socialinio būsto fondo plėtra Panevėžio rajono savivaldybėje“. 2019 m. pabaigoje baigtas rekonstruoti Panevėžio rajono savivaldybės administracijos nuosavybės teise turimas pastatas, esantis Upytės sen., Upytės k., Tvenkinio g. 1. Pastate įrengti ir pritaikyti socialinio būsto paskirčiai 8 butai (iš kurių 2 būstai pritaikyti neįgaliesiems). 2018 m ir 2019 m vykdyti socialinio būsto pirkimai, nupirkti 9 butai.

#### Sveikata

VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinika teikia kvalifikuotas pirminės ambulatorinės ir stacionarinės (palaikomojo gydymo ir slaugos) asmens sveikatos priežiūros paslaugas bei specializuotas antrinės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas pagal įstaigos turimą asmens sveikatos priežiūros licenciją. VšĮ Krekenavos pirminės sveikatos priežiūros centras teikia kvalifikuotas pirminės ambulatorinės ir stacionarinės (palaikomojo gydymo ir slaugos) asmens sveikatos priežiūros paslaugas pagal įstaigos turimą asmens sveikatos priežiūros licenciją.

2008 m. įsteigtas Panevėžio rajono visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) – įstaiga, kurios paskirtis yra vykdyti visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas. Pagrindinis Biuro veiklos tikslas yra rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

#### Nusikalstamumas

2019 m. apskrities vyriausiasis policijos komisariatas sulaukė 5 546 gyventojų pranešimų, dėl 790 iš šių įvykių pradėti ikiteisminiai tyrimai. Panevėžio apskrities VPK Organizuoto nusikalstamumo tyrimo valdybos duomenimis, Panevėžio apskrityje dominuojančios nusikalstamos veikos yra vagystės. Per metus užregistruota 510 pranešimų dėl vagysčių. Užfiksuota 386 pranešimai apie smurtą artimoje aplinkoje, 1 456 pranešimai apie viešosios tvarkos pažeidimus.

Bendras nusikalstamumo lygis Panevėžio rajone išlieka gana nemažas, gyventojų saugumo problema išlieka aktuali. Nemaža dalis senyvo amžiaus Panevėžio rajono gyventojų gyvena atokiuose vienkiamuose ir jaučiasi mažiau saugūs nei žmonės, gyvenantys gyvenvietėse. Rajone veikia 103 Saugios kaimynystės grupės, 11 policijos rėmėjų.

#### Technologiniai veiksniai

Panevėžio rajono savivaldybėje įgyvendinus projektą WiFi4EU, įrengtos 23 nemokamo greito interneto prieigos taškų gyventojams.

2019 m. pirmąjį ketvirtį asmeninius kompiuterius namuose turėjo 77 proc., interneto prieigą – 82 proc. namų ūkių, tai atitinkamai 1 ir 4 proc. punktais daugiau nei 2018 m. Mieste kompiuterius ir interneto prieigą namuose turėjo atitinkamai 79 ir 83 proc. namų ūkių, kaime – 71 ir 78 proc. Iš namų ūkių su vaikais kompiuterius namuose turėjo 74 proc., interneto prieigą – 79 proc., be vaikų – atitinkamai 78 ir 82 proc. Beveik visi namų ūkiai, turintys namuose interneto prieigą, naudojosi plačiajuosčiu ryšiu. 83 proc. interneto prieigą turinčių namų ūkių naudojosi plačiajuosčiu laidiniu ar belaidžiu fiksuotu ryšiu, 59 proc. – mobiliojo ryšio tinklais. 2019 m. pirmąjį ketvirtį internetu naudojosi 82 proc. 16–74 metų amžiaus gyventojų. Iš 16–24 metų amžiaus gyventojų internetu naudojosi 99 proc., iš 65–74 metų amžiaus – 40 proc. Valstybės institucijų ar kitų viešųjų paslaugų įstaigų elektroninėmis paslaugomis bent kartą per metus pasinaudojo 55 proc. 16–74 metų amžiaus gyventojų, arba 67 proc. tokio amžiaus interneto vartotojų.

#### **Vidinės aplinkos analizė**

##### **Organizacinė struktūra.**

Panevėžio rajono savivaldybės instituciją sudaro atstovaujamoji institucija, tai yra Savivaldybės taryba, ir vykdomoji institucija, tai yra Savivaldybės administracijos direktorius, turintys vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teises ir savo funkcijų įgyvendinimą bendruomenės interesais. Savivaldybių funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo.

Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba, Savivaldybės administracijos direktorius, kiti savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar Savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybės įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal su savivaldybe sudarytas sutartis kiti fiziniai bei juridiniai asmenys, pasirenkami viešai.

Savivaldybės administracijos struktūra: Savivaldybės administracijos direktorius, Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, Apskaitos, Architektūros, Centralizuotas vidaus audito, Civilinės metrikacijos ir archyvų, Ekonomikos ir turto valdymo, Finansų, Informacinių technologijų, Investicijų ir užsienio ryšių, Juridinis, Kanceliarijos, Personalo administravimo, Socialinės paramos, Statybos ir infrastruktūros, Švietimo, kultūros ir sporto, Ūkio, Viešųjų pirkimų, Žemės ūkio skyriai, savivaldybės gydytojas (vyr. specialistas), vyr. specialistas, vyr. specialistas mobilizacijai, jaunimo reikalų koordinatorius (vyr. specialistas), ir 12 seniūnijų: Krekenavos, Miežiškių, Vadoklių, Smilgių, Ramygalos, Karsakiškio, Pajstrio, Panevėžio, Raguvos, Upytės, Naujamiesčio, Velžio.

#### **Žmogiškieji ištekliai.**

2020 m. sausio 1 d. Savivaldybės administracijoje patvirtintas didžiausias leistinas pareigybių skaičius – 241,75, iš jų: 91 valstybės tarnautojų pareigybės ir 150,75 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš savivaldybės biudžeto. Savivaldybės administracijoje dirba

248 darbuotojai, iš jų 72 vyrai, 176 moterys. Dirbančiųjų skaičius pagal amžių ir lytį: iki 29 metų amžiaus dirba 6 moterys; 30 – 39 m. – 29 moterys, 5 vyrai; 40 – 49 m. – 43 moterys, 13 vyrų; 50 – 59 m. – 69 moterys, 33 vyrai; 60–64 m. – 29 moterys, 17 vyrų; 65 ir vyresni – 4 vyrai. Vidutinis darbuotojų amžius – 51. Valstybės tarnautojų skaičius – 85, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičius – 163. 99 proc. valstybės tarnautojų turi aukštąjį universitetinį arba aukštąjį koleginių išsilavinimą. 33 proc. darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą, 29 proc. – aukštąjį koleginių išsilavinimą. Vidutinis Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų tarnybos stažas Lietuvos valstybei – 17 metų. Vidutinis darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, Savivaldybės administracijoje darbo stažas – 11 metų. Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareiginių algų koeficientai, priemokos, priedai nustatomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu. Valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, darbo užmokestis keičiamas atlikus veiklos vertinimą, vadovaujantis Savivaldybės administracijos darbo tvarkos taisyklėmis, Savivaldybės administracijos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo sistema.

#### **Planavimo sistema.**

Rajono plėtra planuojama rengiant du svarbiausius dokumentus – strateginį plėtros planą ir teritorijos bendrąjį planą.

Savivaldybės tarybos 2014 m. birželio 19 d. sprendimu Nr. T-127 patvirtintas Panevėžio rajono 2016–2022 m. strateginis plėtros planas, kuris įsigaliojo 2016 m. sausio 1 d.

Teritorijos bendrasis planas patvirtintas 2008 m., jame numatyti svarbiausi teritorinės plėtros sprendiniai.

#### **Finansiniai ištekliai.**

Savivaldybės strateginio veiklos plano programų pagrindinis finansavimo šaltinis – savivaldybės biudžeto lėšos, tačiau kasmet pritraukiamas finansavimas iš kitų šaltinių, pvz., Europos Sąjungos paramos lėšos, valstybės biudžeto lėšos ir kt.

#### **Ryšių sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos.**

Savivaldybės įvaizdžiui formuoti ir informacijos sklaidai reikšminga [www.panrs.lt](http://www.panrs.lt) interneto svetainė. Joje skelbiama informacija apie rajoną, verslo aplinką, investicijas, organizacinę struktūrą, renginius, priimtus sprendimus, aktualias bendruomenei naujienas. Paslaugų kokybei pagerinti diegiama skaitmeninė telefonija.

#### **Vidaus darbo kontrolė.**

Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme numatyta, kad savivaldybių administracijoje turi būti įsteigtos vidaus audito tarnybos. Vykdamas šį įstatymą, savivaldybės administracijoje yra Centralizuotas vidaus audito skyrius.

### **Stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių (SSGG) analizė**

#### **Stiprybės**

1. Panevėžio miesto apylinkėse plečiasi individualių namų kvartalai, į rajoną atsikelia naujų gyventojų.
2. Pakankamai išplėtotas stacionarių socialinių paslaugų tinklas.
3. Modernizuota socialinių paslaugų infrastruktūra: vaikų globos namų pastatai, atidaryti 20 vietų savarankiško gyvenimo namai ir kt.
4. Pastaraisiais metais mažėjo piniginių socialinės paramos gavėjų skaičius.
5. Rajone yra ne savivaldybės sistemos socialines paslaugas teikiančios institucijos: Grigaliūnų šeimyna, Jotainių socialinės globos namai ir kt.
6. Sudarytos geros sąlygos seniūnijų socialiniams darbuotojams: seniūnijos turi automobilius, kuriuos naudoja socialiniai darbuotojai lankydami šeimas, socialiniai darbuotojai yra apdrausti, aprūpinti tarnybiniais mobiliaisiais telefonais.
7. Rajono švietimo darbuotojų kvalifikacija yra aukšta.
8. Rajone veikia visos pagalbos mokyklai institucijos (pedagoginė psichologinė tarnyba, švietimo centras, socialiniai darbuotojai, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių ir kt.).
9. Pastaruoju metu atliktos didelės investicijos į švietimo infrastruktūros gerinimą.
10. Rajone veikia platus švietimo paslaugų tinklas (bendrojo ugdymo ir ikimokyklinio ugdymo).
11. Rajono mokiniai gali naudotis Panevėžio mieste teikiamomis neformaliojo vaikų švietimo paslaugomis.
12. Rajono kultūros centrų tinklas yra platus, platus kultūros paslaugų spektras, vykdomos įvairios projektinės veiklos.
13. Rajone išplėtotas viešųjų bibliotekų tinklas (veikia 36 bibliotekos, 3 literatūriniai muziejai).
14. Viešosiose bibliotekose teikiamos paslaugos yra aukštos kokybės, naudojamos informacinės technologijos, yra interneto prieigos.
15. Pastaraisiais metais investuota į kultūros infrastruktūrą: renovuota keletas kultūros centrų pastatų.
16. Rajone geras sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas: veikia 2 pirminės sveikatos priežiūros centrai (iš jų vienas teikia II lygmens paslaugas), 19 medicinos punktų.
17. Vykdomi infrastruktūros modernizavimo projektai sveikatos priežiūros srityje.
18. Sveikatos priežiūros paslaugų įvairovė rajone yra didelė, taip pat gyventojai turi galimybę gauti paslaugas Panevėžio miesto asmens sveikatos priežiūros įstaigose.
19. Gyventojų sveikatos rodikliai geresni nei vidutiniškai šalyje ir Panevėžio apskrityje.
20. Kiekviena seniūnija turi sporto metodininką (iš viso 13), sudarytos palankios sąlygos naudotis sporto infrastruktūra: nemokamai galima naudotis mokyklų stadionais ir salėmis.
21. Pastaraisiais metais atnaujinta (įrengta) nemažai naujų sporto infrastruktūros objektų (stadionų prie mokyklų, daugiafunkcių aikštelių).
22. Rajone veikia daug bendruomenių (66), dalis iš jų aktyvios.
23. Rajone veikia jaunimo organizacijas vienijanti „Apskritojo stalo“ organizacija.
24. Bendruomenės turi gerus administracinius gebėjimus rengti ir įgyvendinti projektus.
25. Panevėžio rajono savivaldybės patogus geografinis padėtis, per jos teritoriją eina magistraliniai ir tarptautiniai keliai.
26. Materialinių investicijų vienam gyventojui tenka daugiau negu vidutiniškai.
27. Įrengta Ramygalos plyno lauko investicijų zona su išplėtotą infrastruktūra.
28. Išvystytas žemės ūkis. Deklaruojamas žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotas didžiausias šalyje. Vyrauja stambesni ūkiai nei kitose Lietuvos vietovėse. Žemės ūkio srityje sukurama daugiau pridėtinės vertės nei vidutiniškai šalyje.
29. Rajone yra išteklių turizmui vystyti: Krekenavos regioninis parkas, kultūros ir gamtos paveldo objektai.

30. Įrengta nemažai turizmo infrastruktūros objektų: Krekenavos regioninio parko lankytojų centras, Bistrampolio dvaras, Linų muziejus, Tradicinių amatų centras, prie Nevėžio upės įrengtos poilsio aikštelės, prieplaukos.
31. Turistų pritraukiama daugiau nei vidutiniškai Panevėžio apskrityje.
32. Gerai sutvarkyta melioracijos sistema.
33. Vandentiekio ir buitinių nuotekų sistema pakankamai gerai išplėtota priemiestinėse Panevėžio seniūnijoje, Upytės seniūnijoje.
34. 2018–2019 m. išasfaltuota vidutiniškai po 7,20 km vietinės reikšmės kelių.
35. Skiriamas dėmesys valstybinės ir rajoninės reikšmės kelių priežiūrai, 2018–2019 m. įgyvendinta nemažai projektų, įdiegta eismo saugumo priemonių.
36. Rajone pastaraisiais metais įvyko ženklių teigiamų pokyčių atliekų tvarkymo srityje: plečiama rūšiavimo sistema, įrengtos didelių gabaritų ir žaliųjų atliekų aikštelės, veikia atliekų rūšiavimo linija.
37. Sumažėjo aplinkos taršos šaltinių (uždaryti buvę rajono sąvartynai, sumažintas bešeimininkių sąvartynų skaičius, įrengtos centralizuotos nuotekų sistemos).
38. Pastaraisiais metais vyko teigiamų pokyčių šilumos ūkyje: šilumos katilai keisti į mažiau taršius, plačiau naudojamas biokuras (mediena, granulės). Yra įrengtos kelios modernios atsinaujinančių išteklių panaudojimo šildymo sistemos – šilumos siurbliai oras-vanduo – mažų, nutolusių nuo centralizuotų šilumos tiekimo sistemų, objektų šildymui.
39. Per pastaruosius metus tvarkytas kraštovaizdis, valyti vandens telkiniai (Lėvens, Sanžilės upių ruožai).

### **Silpnybės**

1. Dėl neigiamos natūralios gyventojų kaitos bei vidinės ir tarptautinės migracijos mažėja gyventojų skaičius.
2. Visuomenė sensta: didėja pensinio amžiaus žmonių dalis, mažėja vaikų.
3. Rajonas apgyvendintas netolygiai – didesnė gyventojų koncentracija Panevėžio priemiesčiuose ir Ramygalos mieste. Dėl netolygaus gyventojų pasiskirstymo, mažo tankumo, savivaldybės teikiamų (socialinių, švietimo, kultūros, sporto, viešojo transporto, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo) paslaugų kaštai yra dideli.
4. Daugiau nei trečdalis rajono gyventojų yra socialinės paramos gavėjai.
5. Nemažėja socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius.
6. Gausu socialinių problemų aplink Panevėžio miestą esančiuose soduose. Nors sodų gyventojų dažnai yra deklaruota gyvenamoji vieta ne rajone, problemas tenka spręsti rajono institucijoms.
7. Rajono gyventojams trūksta nestacionarių socialinių paslaugų: reikia dienos užimtumo centrų vaikams, pagyvenusiems asmenims, neįgaliesiems.
8. Dėl mažėjančio mokinių skaičiaus neracionaliai išnaudojami švietimo įstaigų pastatai.
9. Rajone yra daug socialiai remtinų mokinių.
10. Mokyklose trūksta psichologų paslaugų.
11. Gyventojai, gyvenantys priemiesčiuose, yra linkę rinktis Panevėžio miesto švietimo įstaigas.
12. Kultūros centrams trūksta lėšų transporto išlaidoms.
13. Dalies kultūros centrų ir bibliotekų pastatų techninė būklė ir įranga neatitinka šiuolaikinių reikalavimų.
14. Dalis visuomenės neturi įgūdžių dalyvauti kultūriniame gyvenime, nedalyvauja renginiuose.
15. Sena bibliotekų kompiuterinė įranga.
16. Trūksta policijos pareigūnų (pirminėje grandyje).
17. Policijos pareigūnų reagavimo į įvykius greitis netenkina visuomenės poreikių (vykimas į atitolusias vietas).
18. Rajono teritoriją kertančių magistralinių kelių prieigose vyksta daug nusikalstamų veikų, eismo įvykių, dėl to pritrūksta policijos dėmesio kitiems vietos reikalams.
19. Auga nusikalstamų veikų skaičius, ypač padidėjo nepilnamečių nusikalstamumas.
20. Trūksta gydytojų specialistų, daug pensinio amžiaus gydytojų.
21. Rajone trūksta vaistinių (labiau atitolusiose vietovėse).

22. Pirminės sveikatos priežiūros centruose mažėja prisirašiusių žmonių, o sergančių daugėja, dėl to yra finansavimo neatitikimas.
23. Nemažai rajono gyventojų turi žalingų įpročių.
24. Mažėja sportuojančių žmonių skaičius, nes mažėja vaikų ir jaunimo skaičius.
25. Į bendruomenių veiklas mažai įsijungia jaunimo.
26. Gyventojų bruto mėnesinis vidutinis darbo užmokestis ženkliai mažesnis nei vidutiniškai šalyje. Gyventojų perkamoji galia yra maža.
27. Gyventojų verslumo lygis yra žemesnis nei vidutiniškai šalyje.
28. Pritraukiama mažai tiesioginių užsienio investicijų.
29. Trūksta vietinės kilmės žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonių.
30. Nedarbo lygis didesnis nei vidutiniškai šalyje ir Panevėžio regione. Aktuali struktūrinio nedarbo problema.
31. Turizmo infrastruktūra išplėtotą nepakankamai. Būtų galima daugiau kultūros paveldo objektų pritaikyti turizmui.
32. Trūksta gyventojų sąmoningumo tvarkant atliekas, yra nelegalių sąvartynų pakelėse bei pamiškėse, nepakankamai išplėtotą atliekų rūšiavimo infrastruktūrą.
33. Rajone yra daug neasfaltuotų vietinės reikšmės kelių (jie sudaro 79,5 proc. visų vietinės reikšmės kelių, vidutiniškai šalyje – 69,4 proc., vidutiniškai šalyje vietinės reikšmės kelių – 82,7 proc.).
34. Trūksta dviračių ir pėsčiųjų takų, kai kur nėra jungčių, ne visur nutiesti takai palei intensyvaus eismo magistralinius kelius.
35. Ne visoje rajono teritorijoje išplėtotą vandentiekio ir buitinių bei lietaus nuotekų infrastruktūrą, nemažai gyventojų naudoja blogos kokybės geriamąjį vandenį iš šachtinių šulinių. Nemaža dalis vandens tiekimo ir buitinių bei lietaus nuotekų tinklų yra neinventorizuoti, neregistruoti.
36. Nemaža dalis šilumos tiekimo tinklų yra susidėvėję.
37. Ne visose vietovėse apšviestos gatvės, trūksta apšvietimo infrastruktūros.
38. Daugiabučių namų konstrukcijos ir vidaus inžineriniai tinklai yra nusidėvėję.
39. Trūksta socialinio būsto, reikia jį atnaujinti, rekonstruoti.
40. Nemažai apleistų pastatų ir žemės sklypų (ypač ne žemės ūkio paskirties Panevėžio seniūnijoje, valstybinės žemės Ramygalos m., Karsakiškio, Raguvos, Vadoklių seniūnijose (apleistos fermos).

### **Galimybės**

1. Panaudojant ES ir kitų finansavimo mechanizmų paramą, investuoti į būtiniausią infrastruktūrą: vandens tiekimo ir buitinių bei lietaus nuotekų sistemų renovaciją ir plėtrą; vietinės reikšmės kelių sutvarkymą ir saugumo juose užtikrinimą; šilumos ūkį bei savivaldybės eksploatuojamų pastatų bei daugiabučių ir individualių gyvenamųjų namų energetinio efektyvumo priemones.
2. Panaudojant ES ir kitų finansavimo mechanizmų paramą, investuoti į savivaldybės teikiamų paslaugų tobulinimą, išlaikant balansą tarp realių visuomenės poreikių ir ekonominio efektyvumo.
3. Kurti naujas darbo vietas rajono teritorijoje: skatinti vietinės kilmės žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonių atsiradimą; pritraukti įmones į Ramygalos plyno lauko investicijų zoną.
4. Skirti daug dėmesio socialinės atskirties mažinimui bei pilietinės visuomenės formavimui: skatinti bendruomenių veiklas ir gyventojų verslumą, remti jaunimo ir su jaunu dirbančias organizacijas, plėsti neformaliojo vaikų švietimo paslaugų spektrą ir kurti tam reikalingą infrastruktūrą, skatinti nevyriausybinės organizacijas įsitraukti į paslaugų bendruomenei teikimą.
5. Panaudojant ES ir kitų finansavimo mechanizmų paramą, investuoti į sąlygų plėtoti turizmą sukūrimą: tvarkyti kultūros paveldo objektus, tvarkyti kraštovaizdžio kompleksus, pritaikyti turizmui ir rekreacijai gamtos objektus.

### **Grėsmės**

1. Brangstant energetiniams ištekliams augs savivaldybės teikiamų paslaugų išlaikymo kaštai, bus sudėtinga subalansuoti pajamas ir išlaidas. Taip pat atitinkamai didės namų ūkių išlaidos ir mažės perkamoji galia.
2. Galimas ženklus gyventojų skaičiaus mažėjimas dėl emigracijos ir neigiamos natūralios gyventojų kaitos. Mažėjant gyventojų, reikės mažinti savivaldybės teikiamų paslaugų apimtį, mažinti paslaugoms teikti naudojamos infrastruktūros objektų skaičių (dydį).

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| <p>3. Jei šalyje negerės ekonominė situacija ir nebus imtasi efektyvių socialinės atskirties mažinimo priemonių, galimas socialinės rizikos grupei priskiriamų gyventojų dalies augimas. Dėl to gali augti nusikalstamumas ir atsirasti kitų neigiamų pasekmių.</p> <p>4. Intensyviai vystant žemės ūkį gali būti užterštas dirvožemis, paviršiniai, gruntiniai, požeminiai vandenys, blogėti gyvenamosios aplinkos kokybė.</p> <p>5. Neinvestuojant į vietinės, rajoninės ir valstybinės reikšmės kelių ir eismo saugumo infrastruktūrą, prastės jų dangos kokybė, nemažės ar net daugės eismo įvykių.</p> <p>6. Jei nebus skiriamas dėmesys turistų traukos centrams suformuoti, sumažės turistų srautai.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |              |
| <b>Strateginio tikslo pavadinimas:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Kodas</b> |
| Aktyvinti Panevėžio rajono bendruomenę ir ugdyti jos sąmoningumą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 01           |
| <p><b>Strateginio tikslo aprašymas:</b></p> <p>Igyvendinant šį tikslą bus vykdomos priemonės, skirtos savivaldybės valdymui tobulinti, siekiant savivaldybės įstaigas padaryti atviresnes bendruomenei, bei veiklos efektyvumui gerinti.</p> <p>Ypač didelis dėmesys bus skiriamas ugdymo procesui: sąlygų kokybiškam ugdymuisi sudarymui, programų įvairovei, neformaliajam vaikų švietimui, smurto ir patyčių prevencijai.</p> <p>Taip pat, siekiant paskatinti Panevėžio rajono bendruomenę būti aktyvią, bus vykdomos priemonės, susijusios su kultūrine, sportine veikla, jaunimo projektais, bendruomenių iniciatyvų skatinimu.</p> <p><b>Efektų kriterijai:</b></p> <p>E-01-01 – gyventojų išsilavinimo lygis: įgijusių aukštąjį išsilavinimą; gyventojų, įgijusių aukštesnįjį ir specialųjį vidurinį išsilavinimą; gyventojų, įgijusių vidurinį išsilavinimą; gyventojų, įgijusių pagrindinį išsilavinimą, proc.;</p> <p>E-01-02 – gyventojų aktyvumas vietos savivaldos rinkimuose, proc.;</p> <p>E-01-03 – rajono kultūriniame gyvenime dalyvaujančių gyventojų skaičius.</p>                                                                                                                                                                                                                                                             |              |
| <p><b>Igyvendinant šį strateginį tikslą vykdomos programos:</b></p> <p>01 Savivaldybės valdymo programa;</p> <p>02 Ugdymo proceso ir kokybiškos ugdymosi aplinkos užtikrinimo programa;</p> <p>03 Aktyvaus bendruomenės gyvenimo skatinimo programa.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |              |
| <b>Strateginio tikslo pavadinimas:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Kodas</b> |
| Gerinti gyvenimo kokybę rajone, užtikrinant socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, kuriant saugią ir švarią aplinką                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 02           |
| <p><b>Strateginio tikslo aprašymas:</b></p> <p>Igyvendinant šį tikslą bus vykdomos priemonės, skirtos pagerinti gyventojų gyvenimo, susisiekimo kokybę, modernizuojant šilumos ūkį, gerinant geriamojo vandens kokybę, rekonstruojant ir remontuojant kelius, gatves ir kt. Ypatingas dėmesys bus skiriamas organizuojant socialinę paramą neįgaliesiems, pagyvenusiems asmenims, socialiai remtinoms rizikos grupės šeimoms, gerinti jų gyvenimo kokybę, plėtoti socialines paslaugas įvairių socialinių grupių rajono gyventojams, didinti jų integraciją į visuomenę, mažinti socialinę atskirtį. Šiuo tikslu bus siekiama užtikrinti kokybišką Panevėžio rajono gyventojų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą, sveikatos politikos įgyvendinimą savivaldybės lygmeniu, efektyviai formuoti sveikatos priežiūros sistemą, tikslingai paskirstyti lėšas asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigoms ir sveikatos priežiūrai, vertinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, gerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, nustatyti sveikatos priežiūros įstaigų modernizavimo ir infrastruktūros gerinimo prioritetus.</p> <p><b>Efektų kriterijai:</b></p> <p>E-02-01 – gyventojų skaičiaus metinė kaita (proc.);</p> <p>E-02-02 – mirtingumas (1 000-iui gyventojų);</p> <p>E-02-03 – gimstamumas (1 000-iui gyventojų);</p> |              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| E-02-04 – aplinkos oro kokybė, neviršijanti DLK.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |
| <b>Igyvendinant šį strateginį tikslą vykdomos programos:</b><br>04 Rajono infrastruktūros priežiūros, modernizavimo ir plėtros programa;<br>05 Socialinės atskirties mažinimo programa;<br>06 Sveikatos apsaugos programa;<br>07 Aplinkos apsaugos programa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |              |
| <b>Strateginio tikslo pavadinimas:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Kodas</b> |
| Skatinti rajono konkurencingumą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 03           |
| <b>Strateginio tikslo aprašymas:</b><br>Igyvendinant šį tikslą bus siekiama įgyvendinti racionalią žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką, kuri užtikrintų ekologiniu, ekonominiu ir socialiniu požiūriu tolygią plėtrą bei kaimo gyventojų poreikius tenkinančios kaimo infrastruktūros efektyvų naudojimą. Šio tikslo programos įgyvendinimas padės kryptingai naudoti lėšas, plėtojant verslą rajone; įgyvendinti Panevėžio rajono savivaldybės politiką turizmo srityje; skatinti ir plėtoti turizmą Panevėžio rajone; kurti atviro, jaukaus, svetingo, šilto bei saugaus rajono įvaizdį; skatinti turizmo verslo atstovus bei rajono bendruomenę prisidėti prie turizmo plėtros, analizuoti ir skatinti naujų turizmo produktų vystymąsi; organizuoti kultūros paveldo objektų restauravimą. |              |
| <b>Efeko kriterijai:</b><br>E-03-01 – verslumo lygis (veikiančių smulkių ir vidutinių įmonių skaičius 1 000-iui gyventojų);<br>E-03-02 – nedarbo lygis (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių santykis, proc.);<br>E-03-03 – vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis (Eur).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |              |
| <b>Igyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa:</b><br>08 Ekonominio konkurencingumo didinimo programa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |              |

### Strateginio veiklos plano priedai

**1 b forma.** Programų aprašymai.

**1 lentelė.** 2020–2022 metų programos tikslų, uždavinių, uždavinių vertinimo kriterijų, priemonių ir priemonių išlaidų suvestinė (8 programos).